

94

C. I þriðja launaflokkki (1300 kr.).

17. júlí.

1. Sjera Ingvar Nikulásson í Skeggjastaðaprestakalli.
2. — Þorvarður Þorvarðarson í Mýrdalsþingaprestakalli.
3. — Ófeigur Vigfússon í Landsprestakalli.
4. — Gísli Jónsson í Mosfellsprestakalli.
5. — Lárus Halldórsson í Breiðabólstaðarprestakalli á Skógarströnd.
6. — Bjarni Símonarson í Brjánslækjarprestakalli.
7. — Þorvarður Brynjólfsson í Staðarprestakalli í Súgandafirði.
8. — Kjartan Kjartansson í Staðarprestakalli í Grunnavík.
9. — Runólfur M. Jónsson í Staðarprestakalli í Aðalvík.
10. — Jón Brandsson í Tröllatunguprestakalli.
11. — Björn Stefánsson í Tjarnarprestakalli á Vatnsnesi.
12. — Jónmundur Halldórsson í Barðsprestakalli.
13. — Ásmundur Gíslason í Hálsprestakalli.*)

Jafnframt því að tjá yður þetta, háæruverðugi herra, yður til leiðbeiningar og frekari birtingar, eruð þjer umbeðinn að senda hingað skýrslu um ákvæðisverð gjalda þeirra, er framangreindir prófastar og prestar, er veiting hafa feugið frá 6. f. m., eiga að taka samkvæmt 5. gr. nefndra laga, og fara eftir mati því, sem fram fór 1899, sbr. upphaf 6. gr. sömu laga.

95

Brjef stjórnarráðsins til biskups um váttrygging prestssetra

20. júlí. í brunabótasjóðum hreppanna.

Með brjefi, dagsettu 10. febr. þ. á., hafið þjer, háæruverðugi herra, sent hingað erindi frá prófastinum í Árnesprófastsdæmi, þar sem spurt er fyrir um það:

1. hvort íbúðarhús presta, sem byggð eru fyrir prestakallalán, verði tek-in til váttryggingar í brunabótasjóðum hreppanna, ef þau annars fullnægja váttryggingarskilyrðunum, — og ef svo er, hvernig þá fer um þann $\frac{1}{3}$ virðingarverðs, sem þeir sjóðir ekki taka í ábyrgð, eða hvort lánsskilyrðunum mætti fá breytt að því er það atriði snertir, ef þess yrði farið á leit.

2. Hverjir eigi að bera kostnað af váttryggingu á kirkjujörðum, og hvort ekki gildi sama um byggðar hjáleigur prestssetranna, sem um aðrar kirjujarðir.

Um hið fyrra atriðið hafið þjer tekið það fram, að þar sem það sje gert að skilyrði fyrir húsbýggingarlántöku gegn veði í tekjum prestakallsins, að húsið sje í brunabótaábyrgð fyrir fullu virðingarverði, þá sje það efasamt, hvort leyfa megí að váttryggja slík hús í brunabótasjóðum hreppanna, nema ef svo væri, að landstjórnin annaðhvort gæti fallið frá ábyrgð $\frac{1}{3}$ verðs, eða presturinn tæki hana á sig, enda væri það óneitanlega hart, að menn sje neyddir til að kaupa ábyrgð prestsseturhúsa utanlands. Um hið síðara atriði látið þjer þess getið, að nefnd-
nr prófastur hafi tekið það fram í öðru brjefi, að prestar, sem ekki komist undir

*) 300 kr. erfiðleikauppbót.

hin nýju prestlaunalög, telji sjer ekki skylt að greiða iðgjöld af váttrygðum húsum á kirkjujörðum, sem þeir hafi tekjur af, þar er þeir ekki geti talist landsdrottinn í sama skilningi sem jarðeigendur, enda þyki ekki mega minna vera en að tekjur þeirra sjeu ekki skertar. **95** 20. júlí.

Útaf þessu skal, yður til leiðbeiningar til birtingar fyrir prófastinum í Árnesprófastsdæmi, tekið fram það, sem hjer segir:

Um 1. Stjórnarráðið verður að vera þeirrar skoðunar, að eigi sje rjett að hamla því, nema brýna nauðsyni beri til, að hús á prestssetri verði váttrygð í brunabótasjóði hlutaðeigandi hrepps samkvæmt lögum nr. 26 frá 20. oktbr. 1905, einkum þegar tillit er tekið til laga nr. 58 frá 22. nóvbr. 1907, um stofnun brunabótafjelags Íslands, 2. gr. B., sbr. 10. gr. Því mun engin fyrirstaða verða fyrir því frá stjórnarráðsins hálfu, að íbúðarhús, er bygð eru fyrir prestakallalán, sjeu váttrygð í brunabótasjóði hlutaðeigandi hrepps, ef váttryggingarábyrgðin nemur að minsta kosti skuld þeirri, er á prestakallinu hvílir vegna byggingar, ásamt eins árs vöxtum.

Um 2. Prestar þeir, sem ekki komast undir hin nýju prestlaunalög, geta eigi komist hjá því að greiða eða endurgreiða leiguliða iðgjald samkvæmt áðurgreindum lögum frá 20. oktbr. 1905 fyrir váttryggingarskyld hús á kirkjujörðum prestakalla þeirra, sbr. 13. gr. þessara laga, og athugasemdirnar um þessa grein við frumvarp það til nefndra laga, sem lagt var fyrir alþingi 1905, því að eigi er hægt að snúa sjer um þessar jarðir til annars landsdrottins en þeirra.

Brjef stjórnarráðsins til biskups um sölu hjáleigna undan prestssetrum. **96** 22. júlí.

Með brjefi, dagsettu 10. apríl þ. á., hafið þjer, háæruverðugi herra, sent hingað erindi prestsins að Hraungerði, síra Ólafs Sæmundssonar, þar sem hann beiðist skýringar stjórnarráðsins á lögum nr. 50 frá 16. nóvember 1907, um sölu kirkjujarða, á því atriði, hvort eigi beri að skoða kirkjujörð með hjáleigum eina jörð, er um sölu er að ræða, eða hvort selja megi hverja hjáleigu útaf fyrir sig, og það þótt umráðamaður heimajarðar og hjáleigna sje sölunni mótfallinn. Takið þjer það fram, að lögin virðist ekki hafa inni að halda skýr ákvæði um þetta, enda ekki heppilegt að gefa um það eina algilda reglu. Landsháttum og landsnyttjum höfuðbólís og hjáleigna sje víða svo háttað, að telja mætti bagalegt, ef skift væri eignarráðunum, einkum þar sem hjáleigur liggja við höfuðbólín og umhverfis þau; öðru máli sje að gegna um þær hjáleigur, sem sjeu í fjarlægð, og engar landsnyttjar eigi sameiginlegar við heimajörðina. Á þetta teljið þjer rjett að líta, er um slíka sölu er að ræða, enda þótt lögin verði skýrð á þann veg, að heimilt sje að selja hjáleigur frá höfuðbólum. Hitt teljið þjer vafalaust, að því að eins megi selja hjáleigu frá prestssetri, þar sem prestur býr við launakjör eft-